

Також мною отримано інформацію про те, що в період з 19.05.2024 по 03.07.2024 канцелярією державної установи « _____ » відправлення поштової кореспонденції не здійснювалося у зв'язку із відсутністю знаків поштової оплати, договір на оплату було подано до Державної казначейської служби України в _____ 20.06.2024, оплата поведена 28.06.2024, а поштові марки установа попереднього ув'язнення отримала тільки 03.07.2024.

При цьому відповідно до абзацу 3 пункту 1 глави 3 розділу VII Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 14 червня 2019 року № 1769/5, оплата витрат за пересилання кореспонденції (за винятком апеляційних та касаційних скарг) здійснюється за рахунок відправника. Якщо ув'язнений чи засуджений не має коштів на придбання марки, конверта або інших предметів для листування, вони видаються йому за рахунок слідчого ізолятора.

Відтак протягом понад 1,5 місяця поштова кореспонденція осіб, які утримувалися в державній установі « _____ », та не мали коштів на придбання марок, не відправлялася.

Отже тривалий час мало місце порушення права утримуваних в державній установі « _____ » не лише на листування зі мною як Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, а й права на оскарження дій чи рішень слідчого, прокурора (частина третя статті 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення»), на оскарження в судовому порядку рішень, дій чи бездіяльності слідчого або прокурора, а також оскарження ухвал слідчого судді про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою або продовження строків тримання під вартою, або про застосування тимчасового чи екстрадиційного арешту (частина четверта статті 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення»), права на надсилання інших скарг, заяв, клопотань і листів, пов'язаних з кримінальним провадженням (частина п'ята статті 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення»), права на звернення до Європейського суду з прав людини, Міжнародного кримінального суду, а також інших відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, уповноважених осіб таких міжнародних організацій та прокурором (частина восьма статті 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення»), а також права на листування із захисником у кримінальному провадженні (частина дев'ята статті 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення»).

Конституційний Суд України у Рішенні від 13 вересня 2023 року № 7-р(І)/2023 зазначив, що зі змісту статті 8 Основного Закону України, заснованих на її приписах юридичних позицій Конституційного Суду України, а також міжнародних актів, у яких викладено розуміння юридичної визначеності, убачається, що принцип верховенства права вимагає від законодавця встановлювати чітке, зрозуміле, однозначне, прогнозоване правове регулювання

суспільних відносин для забезпечення стабільного правового становища людини, не допускати довільної відмови від взятих державою на себе зобов'язань, гарантувати належний захист правомірних (легітимних) очікувань особи.

Відтак особи, які утримувались у державній установі «
»», не мали коштів на придбання марок та подавали адміністрації установи попереднього ув'язнення свою кореспонденцію для відправлення, мали легітимні очікування щодо забезпечення відправлення кореспонденції адресатам, а відтак й очікували відповідного реагування на свої листи.

Зауважу, що в декількох отриманих мною із значною затримкою через невиконання вимог Закону України «Про попереднє ув'язнення» адміністрацією державної установи «
» зверненнях від утримуваних в наведеній установі попереднього ув'язнення осіб міститься інформація про застосування до них фізичної сили, неналежне поводження під час затримання, які зі спливом певного часу (понад 1,5 місяця з моменту написання до моменту отримання звернення Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини), тривалим неотриманням на такі звернення відповідей та будь-якого реагування утверджують думку про можливість порушення прав людини працівниками правоохоронних органів та безкарність таких дій.

При цьому зазначу, що Європейський суд з прав людини у своїх рішеннях неодноразово констатував, що органи державної влади не можуть посилаючись на відсутність коштів як на причину невиконання своїх зобов'язань. Зокрема у рішеннях у справах «Кечко проти України» та «Ромашов проти України» Європейського суду з прав людини зазначив, що реалізація особою права, яке пов'язано з отриманням бюджетних коштів, що базується на спеціальних та чинних на час виникнення спірних правовідносин нормативно-правових актах національного законодавства, не може бути поставлена у залежність від бюджетних асигнувань, тобто посилення органами державної влади на відсутність коштів, як на причину невиконання своїх зобов'язань, є безпідставними.

Ураховуючи наведене, аргументи щодо відсутності фінансування на забезпечення відправлення поштової кореспонденції осіб, що утримувались в державній установі «
» у період з 19.05.2024 по 03.07.2024 не є прийнятним поясненням щодо невиконання вимог Закону України «Про попереднє ув'язнення».

Водночас відповідно глави 5 розділу I Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 14 червня 2019 року № 1769/5, безпосередній контроль за діяльністю слідчого ізолятора здійснює, зокрема, Департамент з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України.

Персонал Департаменту з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України перевіряє слідчий ізолятор на підставі приписів або планів-завдань, затверджених керівником Департаменту або його заступниками.

Працівники апарату Міністерства юстиції України перевіряють слідчий ізолятор на підставі наказу Міністерства юстиції України з визначенням мети перевірки, посадових осіб, уповноважених на проведення перевірки, дати початку її проведення та плану перевірки.

Відтак окреслена ситуація із порушенням вимог Закону України «Про попереднє ув'язнення» стала можливою і через неналежний контроль за діяльністю державної установи «[]».

Відповідно до пункту 4 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 р. № 228, Міністерство юстиції України відповідно до покладених на нього завдань, серед іншого проводить відповідно до законодавства перевірки діяльності територіальних органів Мін'юсту, зокрема з питань виконання кримінальних покарань, підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Мін'юсту, зокрема утворених для виконання завдань Державної кримінально-виконавчої служби, а також проводить відповідно до законодавства службові розслідування стосовно осіб рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби.

Крім того, відповідно до пункту 13 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 р. № 228, до повноважень Міністра юстиції України, серед іншого, віднесено призначення на посаду та звільнення з посад керівників, зокрема, слідчих ізоляторів, та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності.

Ураховуючи наведене, з метою попередження подібних порушень в подальшому, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

В И М А Г А Ю:

1. Розглянути подання та ініціювати здійснення службового розслідування за фактом порушення вимог статті 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення» в державній установі «[]», за результатами якого вжити відповідних заходів дисциплінарного впливу.

2. Ініціювати здійснення службового розслідування за фактом відсутності дієвого контролю за діяльністю вказаної установи з боку Департаменту з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України (із аналізом кількості та якості здійснених Департаментом перевірок діяльності державної установи «[]» у період з

19.05.2024 по 03.07.2024 включно), за результатами якого за наявності підстав вжити відповідних заходів дисциплінарного впливу.

3. Здійснити перевірки додержання вимог статті 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення» всіма місцями попереднього ув'язнення Міністерства юстиції України.

4. Забезпечити неухильне додержання персоналом установ попереднього ув'язнення вимог Закону України «Про попереднє ув'язнення».

5. Забезпечити здійснення Міністерством юстиції України дієвого контролю за додержанням прав людини і громадянина в діяльності слідчих ізоляторів.

6. Про результати розгляду подання, вжиті заходи та результати проведених службових розслідувань (із долученням їх матеріалів та наказу про притягнення винних осіб до відповідальності), а також про результати проведених перевірок додержання вимог статті 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення» прошу повідомити мене у встановлений Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» строк.

Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Рубанова Катерина 2987069

